

Ragunda kommuns handlingsplan för våld i nära relationer

Antagen av sociala utskottet

2013

Reviderad 2018-11-06

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2 Utgångspunkter	4
2.1 Våldsförternas indelning	5
3. Kvinnor och barn är brottsoffer	6
4. Målgrupp	6
5. Målgrupper	7
5.1 Kvinnor/män som utsatts för våld i nära relationer	7
5.2 Barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna	7
5.3 Män som utövar våld i nära relation	7
6. Långsiktiga mål/Vision	7
7. Mål för målgrupperna	8
7.1 Kvinnor/män som utsatts för våld i nära relationer	8
7.2 Barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna	8
8. Anmälningsplikt	9
9. Kommunens socialjour	9
10. Stöd och service vid våld i nära relationer	9
10.1 Uppsökande och förebyggande arbete	10
10.2 Handläggning och dokumentation inom individ-och familjeomsorgen	10
10.3 Individ- och familjeomsorgens ansvar gällande samverkan	11
10.4 Individ-och familjeomsorgens ansvar för uppföljning av stödinsatser	11
10.5 Individ-och familjeomsorgens olika insatser i samband med våld i nära relation	12
11. Länsövergripande verksamheter	12
11.1 Centrum mot våld	12
11.2 Kvinnojouren i Östersund	12
12. Att tänka på vid riskbedömningar	12
12.1 Försörjningsstöd	12
12.2 Utredningar familjerätt/barnutredning	12

12.3 Riskbedömning i familjerätt och barnutredningar	13
12.4 Vuxenutredningar	13
13. Allmän information om skyddande av personuppgifter	13
13.1 Sekretessmarkering	13
13.2 Kvarskrivning	14
13.3 Fingerade personuppgifter	14
14. Kontaktpersoner och viktiga telefonnummer	14
14.1 Kvinnofridslinjen	15
14.2 BRIS – barnens rätt i samhället	15

1. Inledning

I Ragundas riktlinje och handlingsplan används begreppet våld i nära relation enligt Socialstyrelsens definition. Med våld i nära relationer avses våld eller andra övergrepp av eller mot närstående. Det inkluderar våldsutsatta kvinnor, män och barn samt barn som bevittnar våld eller andra övergrepp av eller mot närstående. Begreppet närstående syftar på varje person som den våldsutsatta bedöms ha en nära och förtroendefull relation till (Prop. 2005/06:166). Med att ett barn har bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående avses att barnet sett eller hört den brottsliga gärningen (Prop. 2006/07:38).

Både män och kvinnor utsätts för våld, såväl i heterosexuella som i samkönade relationer. Både män och kvinnor utsätts också för hedersrelaterat våld och förtryck, men det vanligaste är att kvinnor utsätts för våld i nära relationer och att våldet utövas av en manlig partner eller före detta partner.

Frihet från våld är en grundläggande fri- och rättighet och att säkra mänskliga rättigheter är en av de viktigaste uppgifterna för samhället. Våld i nära relation definieras idag som en allvarlig överträdelse av mänskliga rättigheter och lyfts fram som ett allvarligt samhällsproblem. Alla människor ska känna sig trygga i att det finns professionellt stöd oavsett sexuell läggning eller könsidentitet.

Socialförvaltningen har ett ansvar att ge alla våldsutsatta stöd och hjälp.

Kvinnor är alltså idag i majoritet gällande våld i nära relationer, men män kan liksom pojkar också vara offer för våld i nära relationer. Det kan till exempel vara män som blir utsatta av en närstående, exempelvis kvinnlig eller manlig partner eller unga män som utsätts av andra medlemmar i familjen eller släkten.

Kunskapen som finns om våld i nära relationer visar ett omfattande samhällsproblem och en allvarlig typ av brottslighet. Våld i nära relationer medför stora konsekvenser för kvinnor, män och barn men även för dem som utövar våld.

Våld i nära relationer utgör ett hot mot liv, hälsa och välbefinnande för alla berörda. Invånarna i Ragunda kommun ska känna sig trygga och leva utan rädsla för att bli utsatta för våld i nära relationer. Sociala utskottet i Ragunda kommun har, i sin strävan att uppnå dessa mål och säkerställa att våldsutsatta kvinnor, män och barn som bevittnat våld ges ett fullgott stöd. Utifrån dessa intentioner har en riktlinje och handlingsplan utarbetats som skall säkra god kvalitet och utveckling inom området.

2. Utgångspunkter för handlingsplanen

För att ge kvinnors mänskliga rättigheter samma dignitet och status som de allmänna mänskliga rättigheterna har FN bland annat antagit Kvinnokonventionen (1979) och Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor (1993), som är det viktigaste dokumentet som särskilt gäller våld mot kvinnor. Här definieras mäns våld mot kvinnor klart och tydligt som ett samhällsproblem. Exempel på olika faktorer som kan öka risken för våld är samhällets struktur, lokalsamhället, relationen samt våldsutövaren som individ. Se vidare en ekologisk modell i Handboken våld utgiven av Socialstyrelsen år 2011.

Utdrag ur FN:s Deklaration om avskaffande av våld mot kvinnor (1993)

- Mäns våld mot kvinnor är en kränkning av kvinnors rättigheter och grundläggande friheter.
- Mäns våld är ett uttryck för ojämlika maktförhållanden mellan kvinnor och män där män är överordnade och kvinnor underordnade.
- Definitionen av våld mot kvinnor: Varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell, ekonomisk/materiellt, psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet.

Maktutövning är våldets kärna. Betraktad som en makthandling har våldet ett mål att påverka andra människor.

2.1 Våldsformerna kan delas in i:

- Fysiskt våld – varje form av oönskad fysisk beröring och fysisk handling som skadar och orsakar fysisk smärta.
- Sexualiserat våld – När någon blir tvingad (våldtäkt) att delta i eller bevittna sexuella handlingar mot sin vilja.
- Ekonomiskt våld - är bland annat att inte få tillgång till sina egna inkomster, bli tvingad att skriva på lånehandlingar som går till våldsutövarens konsumtion, att nekas insyn i familjens ekonomi.
- Materiellt våld – Den aggressivitet som riktas mot och förstör materiella ting både i och utanför hemmet.
- Psykiskt våld – Kränkningar med ord och handlingar som riktar sig mot brottsoffrets människovärde. Psykiskt våld är också ett direkt hot om fysiskt våld med våldsamma konsekvenser samt indirekt hot om till exempel självmord eller hot riktat mot annan närstående, husdjur eller egendom. Begränsning av den närståendes rörelsefrihet är psykiskt våld. Barn som bevittnat våld har upplevt våld.
- Latent våld – Stark ilska och aggressivitet som är inbunden och visar sig i kroppshållning och kroppsuttryck och som skapar rädsla, upplevs som ett hot om våldsamma konsekvenser och/eller påminner om tidigare erfarenheter av fysiskt våld.
- Försummelse – utgör ytterligare en våldsform när det gäller personer med funktionsnedsättning samt äldre: medvetet felaktig medicinering, bristande hygien, otillräcklig föda, att lämna någon utan hjälp och tillsyn långa perioder, att försvåra istället för att underlätta.

FN-dokument som utgör viktiga grunder för arbetet med våld mot kvinnor och barn är:

- Barnkonventionen (1989)
- Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2006)

3. Kvinnor och barn är brottsoffer

I brottsbalken finns de lagar som reglerar olika former av våldsbrott och brott mot frihet och frid samt sexualbrott. 1998 infördes det nya brottet grov kvinnofridskränkning i brottsbalken. Bestämmelsen fokuserar på upprepade kränkningar i form av vålds-, frids- eller sexualbrott som en man begår mot en kvinna i en nära relation. Lagen är utformad för att underlätta åtal av gärningsmän som upprepat kränkt en närstående kvinna. 2003 skärptes lagen om besöksförbud för att stärka skyddet för dem som blir utsatta eller riskerar utsättas för våld av närstående.

Kommunens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn förtydligades 2007 i den så kallade brottsofferparagrafen i socialtjänstlagen (2007:225) 5 kap § 11.

Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsätts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Enligt 5 kap 11 § andra stycket SoL skall socialnämnden särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Enligt 5 kap 11 § tredje stycket SoL skall socialnämnden särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp. I paragrafen görs ingen skillnad på om det är en man eller en kvinna som begått brottet.

I socialstyrelsens allmänna råd 6 kap. 1 § SOSFS 2014:4 framgår det att när nämnden får kännedom om att ett barn utsatts för våld, annat övergrepp eller bevittnat en våldshandling ska det utan dröjsmål inledas en utredning om barnets behov av stöd och hjälp.

Enligt socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2014:6) framgår det att en polisanmälan skyndsamt bör göras, såvida det inte strider mot barnets bästa, om det gäller handläggning av ärenden som rör barn och unga om det finns en misstanke om brott mot ett barn enligt 3, 4, eller 6 kap. brottsbalken (1962:700) BrB, eller lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor.

2 a kap. 8-9 §§ SoL innebär att om en våldsutsatt person behöver flytta till en annan kommun, men inte kan göra det utan att få de insatser som behövs, får personen ansöka om insatser i den nya kommunen. Ansökan ska då behandlas som om personen är bosatt i den nya kommunen.

Regeringen inkluderar i sin handlingsplan 2007-2010 (Skrivelse 2007/08:39) män i samkönade relationer samt män som lever med hedersrelaterat våld och förtryck.

4. Målgrupp

Handlingsplanen utgår från kunskapen om och förståelsen för att våld kan förekomma i alla slags relationer mellan närstående: heterosexuella par, samkönade par, andra familje- och släktrationer samt relationer till andra personer som den våldsutsatta känner väl. Kännetecknade är att den utsatta

har en nära relation till och ofta starka emotionella band till förövaren, vilket försvårar möjligheten till motstånd och uppbrott.

Stöd- och omsorgsförvaltningen har ansvar för att ge stöd och skydd till alla som utsätts för våld i nära relationer, oavsett kön eller könsidentitet.

5. Målgrupper

Handlingsplanen har tre målgrupper:

5.1. Kvinnor/män som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående, nära relationer

Våldet drabbar kvinnor/män i alla samhällsgrupper oavsett klass, ålder, sexualitet, etnicitet och funktionsförmåga. Vissa grupper av kvinnor/män är dubbelt utsatta och det är viktigt att ta hänsyn till deras speciella behov, till exempel i riktlinjer och informationsmaterial.

- Yngre kvinnor/män
- Äldre kvinnor/män
- Kvinnor/män med funktionsnedsättning
- Kvinnor med missbruks-/beroendeproblematik
- Flickor/pojkar som lever med hedersrelaterat våld och förtryck
- Kvinnor/män med utländsk bakgrund
- HBT- personer (homo-, bisexuella personer och transpersoner)
- Kvinnor/män i samkönade förhållanden.

5.2 . Barn som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående, samt barn som har bevittnat våld eller andra övergrepp mot närstående ~~upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna~~

Barn som lever med våld i familjen är utsatt för brott och kan vara traumatiserade. De har rätt till stöd och hjälp. Dessa barn löper en stor risk att själva utsättas för våld.

Till ett barns närstående hör främst barnets ~~föräldrar~~ ~~mamma, pappa~~ eller fosterföräldrar men även föräldrars sambor hör hit. Den till barnet närstående vuxna kan antingen vara offer eller ~~våldsutövare~~ ~~gärningsman~~ och bestämmelsen är könsneutral.

5.3. ~~Personer~~ ~~Män~~ som utövar våld i nära relation

Att erbjuda och ge insatser till dem som utövar våld är en viktig del i arbetet att förebygga och motverka att våldet upprepas. Det är även viktigt att ta reda på om den/de våldsutövande ~~personerna~~ ~~männerna~~ har barn. ~~Forskning visar att våldsamma pappor inte främst definieras som pappor, utan som våldsamma män.~~ Syftet med att identifiera föräldraskapet är att synliggöra barnen och därmed kunna sätta in insatser för ~~personen~~ ~~männerna~~ för att ~~ge barnen en~~ trygga familjesituationen.

6. Långsiktigt mål/ vision

I Ragunda kommun ska ingen utsättas för hot-våld i nära relation eller riskera att utsättas för hot om våld i nära relation.

Kommunens långsiktiga ”nollvision” är att ingen **person**, ~~var sig kvinna/man~~ **vuxen** eller barn ska utsättas för våld eller andra övergrepp från närstående. I handlingsplanen inriktas kommunens arbete på att nå följande mål för de identifierade målgrupperna.

~~Målsättningen för arbetet med våld i nära relation i Ragunda kommun är:~~ **Ragunda kommuns handlingsplan inriktas på att nå följande mål för de identifierade målgrupperna:**

- *Att de våldsutsatta får adekvat hjälp och likartad bedömning.*
- *De **våldsutsatta** ska garanteras ett snabbt och säkert skydd.*
- *Barnens situation skall prioriteras och deras behov av stöd och skydd skall alltid utredas.*
- *Den som lever i hedersvåld och förtryck skall uppmärksammas så att de får rätt insatser.*
- *Allt ska ske utifrån en helhetssyn.*

- *Stöd- och omsorgsförvaltningen ska verka för att arbeta förebyggande och förhindra att våld uppkommer, utveckla metoder och skapa samverkan mellan olika instanser för arbetet med **vuxna kvinnor, män** och barn.*
- *Viktigt är ~~även~~ att insatserna följs upp och kvalitetssäkras. Insatserna ska göras utifrån ett rättsligt, socialt, ekonomiskt, hälsorelaterat samt jämställdhetsperspektiv. Ärenden och mål ska dokumenteras och följas upp enligt 11 kap. 5 § SoL samt SOSFS 2014:5.*

- *Att våldsutövarna får adekvat hjälp och en likaartad bedömning.*

7. Mål för målgrupperna

7.1 Målgrupp 1 Kvinnor/män som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående.

Mål

1. Brottsoffer som utsatts för våld i nära relation ska leva ett liv utan våld.
2. Brottsoffer som utsatts för våld i nära relation ska få kunskap om sina rättigheter.
3. Brottsoffer som utsatts för våld i nära relation ska känna sig trygga med de insatser socialförvaltningen erbjuder.

Indikatorer

- Antal kvinnor och män i målgruppen som är kända av socialförvaltningen.
- Antal kvinnor och män i målgruppen som erbjudits insatser av socialförvaltningen.
- Antal kvinnor och män i målgruppen som har deltagit i insatser av socialförvaltningen.
- ~~Andel kvinnor och män i målgruppen som känner sig trygga med de insatser de beviljats av socialförvaltningen.~~
- ~~Andel kvinnor och män i målgruppen som har kunskap om sina rättigheter.~~

7.2 Målgrupp 2. Barn som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående, samt barn som har bevittnat våld eller andra övergrepp mot närstående

Mål

4. Barn som upplevt våld i nära relationer eller andra övergrepp ska leva ett liv utan våld.
5. Barn som upplevt våld i nära relationer eller andra övergrepp ska ha en trygg familjesituation.
6. Barn som upplevt våld i nära relationer eller andra övergrepp ska få kunskap om sina rättigheter.

Indikatorer

- Antal inkomna anmälningar till socialförvaltningen om barn i målgruppen.
- Antal utredningar enligt 11 kap 1§ socialtjänstlagen som inletts om barn i målgruppen.
- Antal barn i målgruppen som erbjudits eget stöd för att bearbeta upplevelser av våld.
- ~~Andel familjerättsutredningar som innehåller en strukturerad hot- och säkerhetsbedömning.~~
- Andel barn i skyddade boenden som har barnomsorg och skolgång.
- ~~Andel barn i målgruppen som har kunskap om sina rättigheter.~~

8. Anmälningsplikt

Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet och kriminalvården är skyldiga att anmäla till Individ- och familjeomsorgen om de i sin verksamhet får veta att barn får illa, enligt 14 kap 1§ socialtjänstlagen.

När det gäller myndiga personer kan en anmälan göras om oro kring personen finns. Man bör dock i första hand motivera personen att ansöka om stöd och hjälp hos socialförvaltningen.

Anmälan till Polismyndigheten bör göras i de fall där det finns misstanke om brott, men det skall avvägas när det är lämpligt i det enskilda fallet. Bedömning måste göras om risken finns att anmälan leder till men för den enskilde (SOSFS 2014:6). Om anmälan inte görs bör skälen till det dokumenteras i journalen (SOSFS 2014:5).

9. Kommunens sociala beredskap

Vid behov av stöd och hjälp utanför kontorstid kan Individ- och familjeomsorgens sociala beredskap nås via 112.

10. Stöd och service vid våld i nära relationer

Individ- och familjeomsorgen ska i de fall där det handlar om våld i nära relation hantera ärendet skyndsamt och med särskild hänsyn till olika former av bistånd. Bistånd kan vara nödvändigt både akut/kortsiktigt och långsiktigt.

Under de första samtalen skall handläggaren inta en stödjande roll. Fokus ligger på att stå för trygghet och omtanke. Samtalet fokuseras inte på framtiden eller på förändring utan mer på vad som hänt. Det är viktigt att ge tid.

Viktig information som behöver inhämtas är om det finns barn i närheten av våldet.

Det är också viktigt att göra en risk/säkerhetsbedömning samt en säkerhetsplanering.

Finns barn som bevittnat våld i nära relation skall en bedömning göras om barnets säkerhet.

Det är viktigt att ge barnet, ~~den våldsutsatte och våldsutövaren~~ bas information om vad som kommer att hända i nästa steg.

Barnet ska ~~sedan~~ erbjudas stödjande samtal i form av Trappan-samtal. Samtalen ska i vissa fall vara en insats och därmed följas upp. En bedömning ska genomföras om behov finns att vidare utreda barnets olika behovsområden.

Den våldsutsatta och våldsutövaren (om denne är vårdnadshavare) ska ha olika handläggare. ~~när förhandsbedömning och utredning på barnet/barnen genomförs.~~

Den person som utövar våldet ska ~~om möjligt~~ erbjudas individuell insats.

10:1 Uppsökande och förebyggande arbete

Individ- och familjeomsorgen ansvarar för att:

- Information om stöd och hjälp för våldsutsatta ska finnas i offentliga miljöer. ~~Anpassad information ska finnas för synskadade.~~
- Ett uppsökande och förebyggande arbete ska pågå kontinuerligt där information framkommer om vilket stöd och ~~vilken~~ hjälp som finns. Detta arbete sker ~~genom tillsammans med~~ information och ska även ~~nås av de som söker bistånd av andra orsaker. framkomma till dem som inte primärt söker bistånd på grund av en våldssituation.~~
- En inventering av våldsutsatta i kommunen skall göras. ~~Det sker genom konsultation med polisen samt genomförande av Freda-intervjuer.~~
- ~~Den av Sociala utskottet antagna planen delges lokala massmedia, det samma gäller efter gjorda revideringar.~~
- Informationsmaterial utarbetas till olika målgrupper och skall finnas tillgänglig för kommunens innevånare vid nämndens samtliga verksamheter.
- Informationsmaterial finns tillgängligt på kommunens webbplats.

10:2 Handläggning och dokumentation inom individ- och familjeomsorgen

- Handläggning och dokumentation skall hanteras enligt gällande lag SOSFS 2014:5 samt Förvaltningslagen.
- I alla **nya** ärenden som inkommer till socialförvaltningen skall det vara en rutin att använda **FREDA kortfrågor**, för att ta reda på om våld **eller hot om våld** förekommer eller har förekommit.
- Alla ärenden som betraktas som våld i nära relationer ska registreras.
- Frågan ska identifieras innan ett samarbetsamtal påbörjas, om våld förekommer/förekommit är samarbetsamtal inte lämpligt. I vårdnads- umgänges- och boendeutredningar skall våld kartläggas och barnets upplevelse skall, så långt det är möjligt, beskrivas.
- Personal i Ragunda kommun som i samband med ett ärende kommer i kontakt med gällande målgrupp skall vara behjälplig med kontakten till ansvarig socialsekreterare för respektive målgrupp, alternativt till Centrum mot våld i Östersund.
- Den våldsutsatta kvinnan/mannen ska ha en egen personakt där hon utreds som våldsutsatt kvinna/man. Inleds utredning på kvinnans/mannens eventuella barn skall kvinnan/mannen utredas som förälder i barnets utredning.
- Personal ska vara behjälplig med information om skyddande av personuppgifter och vid ansökan med eventuella intyg till Skatteverket. När en vårdnadshavare har sekretessmarkering eller **skyddad folkbokföring** ska stor försiktighet gälla med adressuppgifter. Upprätta en samtyckesblankett med berörda handläggare och myndigheter där alla är väl införstådda i skyddsbehovet. Var behjälplig med eventuellt nytt telefonabonnemang.
- Vid ansökan om försörjningsstöd görs en mer flexibel och generös bedömning med hänsyn till den aktuella situationen, kortare handläggningstid och mindre krav på inlämnade uppgifter.
- Förhandsbedömningar skall göras skyndsamt, gällande barn som lever i familjer med våld. I bedömningen ska det tydligt framgå om barnets behov. En hot- och riskbedömning skall finnas. Om bedömning görs att inte inleda utredning enligt 11 kap 1 § SoL skall skälen noggrant dokumenteras.
- Hur ser behoven ut på kort sikt och på lång sikt? Anpassa hjälpbehoven utifrån **personens** kvinnans/mannens stressymptom som förmåga att ta in information och planera långsiktigt i kombination med hotbilden.
- Om en person, från annan kommun, som är i behov av skydd önskar byta boendet till Ragunda kommun på grund av våld eller andra övergrepp har den enskilde rätten att ansöka om insatser hos individ- och familjeomsorgen. En ansökan skall då behandlas som om den enskilde vore bosatt i kommunen (2 a kap. 8 9 § SoL).
- IFO chef ansvarar för att nyanställd personal inom samtliga områden kontinuerlig får den obligatoriska grundutbildningen om våld i nära relationer samt att anställda får fortbildning **inom området**.

10.3 Individ- och familjeomsorgen olika insatser i samband med våld i när relation

- Råd och stöd via socialsekreterare
- Skyddat boende i den akuta situationen
- Ordna annat nytt boende på längre sikt om det finns skäl till detta, **samt stöd att ordna nytt boende på längre sikt**
- Försörjningsstöd

- Vård- och behandling vid beroende/missbruksproblematik.
- Individuellt anpassade insatser
- Trappan – krissamtal för barn som bevittnat våld. Enskilda samtal samt gruppverksamhet
- Repulse, **ATV** – efter bedömning anpassat till **personer män/kvinnor** som utövat/utövar våld.
- Boendestöd

10.4 Individ- och familjeomsorgen ansvar gällande samverkan

- En samordnare inom individ- och familjeomsorgen är ansvarig för det externa samverkansarbetet med polismyndigheten, sjukvården, vård och omsorg, brottsofferjouren, **Centrum mot våld, arbetsmarknads enheten och Integration**, kvinnojouren samt skolverksamhetens elevhälsa. I ansvaret ligger att sammankalla till kontinuerlig samverkansträff **en gång per år i anslutning med att föregående års verksamhetsberättelse är klar.**

10.5 Individ- och familjeomsorgen ansvar för uppföljning av stödinsatser

- Den som utsätts för våld i en nära relation kan vända sig Centrum mot våld i nära relationer, handläggare inom individ- och familjeomsorgen samt till de frivilligorganisationer som finns och utgör ett viktigt stöd för de våldsutsatta. Oavsett om stödet ges av t ex Kvinnojouren eller om stödet ges i form av bistånd finns en skyldighet att följa upp det stöd som ges. Syftet är att kommunens Kommunstyrelse skall ta ansvar för att stödet är av god kvalitet.
- IFO-chef är ansvarig för att uppföljningar har gjorts/görs kontinuerligt i samband med att uppföljning av målen görs och handlingsplanen revideras.

11 Länsövergripande verksamheter

11:1 Centrum mot våld i Östersund, CMV

CMV i Östersund i nära relationer finns är en länsövergripande verksamhet som länets alla kommuner delfinansierar och har delaktighet i. CMV tillhanda håller rådgivning, stöd till kommunerna när det gäller våld i nära relation. De tillhanda håller även vissa behandlingsformer och samtal till vuxna, barn, våldsoffer och våldsutövare. nätverksarbete för Trappan-samtal. Trappan erbjuder barn, som bevittnat våld krissamtal förutsatt att barnet inte lever direkt i våldet. Barnen kan i och med detta nätverk ha samtalen i annan kommun än boendekommunen eller av en samtalsledare som inte är känd för familjen. Detta samarbete medför ingen extra kostnad för kommunerna.

11:2 Kvinnojouren i Östersund – har funnits sedan 1982. De ger följande stöd till kvinnor och deras barn:

- Skyddat boende med möjlighet till dygnet runt bemanning. Om det i familjen finns tonårspojkar och husdjur finns möjlighet att ta dessa. Berusade kvinnor (dock ej missbruk/beroende problematik) kan också tas emot om plats finns.
- Stödverksamhet via telefon och rent praktiskt

- Personliga möten i den egna bostaden (om kvinnan har eget boende)
- Säkerhetsplanering med kvinnor
- Allmänna råd och stödsamtal
- Dygnet runt jour för myndigheterna
- Användning av tolk vid behov

12 Att tänka på vid riskbedömningar

När socialtjänsten agerar ska vårt agerande inte utsätta personen för ytterligare risk för våld.

- Observera skillnaden i socialtjänstens mandat att agera när det gäller våldsutsatta vuxna kontra våldsutsatta barn. Våldsutsatta vuxna agerar vi i samråd med den utsatta. Våldsutsatta barn har socialtjänsten utredningsplikt.
- Vid bedömningen för ytterligare risk för våldsutsatthet gällande vuxna ska FREDA användas.
- Vid behov kontakta polisen för hjälp med riskbedömning ex. Patriark.
- Kom ihåg att arbeta enligt *Rutin - intern samordning i enskilda ärenden ...*

12:1 Försörjningsstöd

Undersök om brottsoffret har gemensamt bankkonto med våldsutövaren. Har brottsoffret tillgång till sitt bankomatkort och identitetshandlingar, om inte, vilka risker finns att hämta dessa. Vid behov av resor görs en bedömning om bussresor kan göras utan risk eller om behov finns för ett säkrare resealternativ. Finns behov av skyddat boende? Finns barn i familjen?

12:2 Utredning Familjerätt/barnutredningar

Enligt 11 kap 1§ Sol skall utredning inledas då ett barn far illa på grund av bland annat ha bevittnat våld i nära relationer samt andra övergrepp. Med övergrepp menas fysisk och psykisk misshandel samt sexuella övergrepp.

Bedömningen av riskerna skall väga tungt hos både Kommunstyrelsens sociala utskott och domstolen (familjerättsliga frågor enligt 6:2a 2st Föräldrabalken).

12:3 Riskbedömning i familjerätt och barnutredningar

Inkludera tidigare inträffade händelser och faktiska omständigheter. Omständigheter kan till exempel vara tidigare kända övergrepp, hot om övergrepp, allmän attityd till våld, missbruk/beroendeproblem samt psykisk sjukdom.

- Om en förälder tidigare gjort sig skyldig till övergrepp bör en nyanserad bedömning göras av det inträffade. Om övergreppen har skett systematiskt under en längre tid, varit allvarliga eller riktats mot flera personer. Om det framgår att övergreppen är ett utslag av förövarens behov av att utöva makt och kontroll, då kan beteendet vara svårt att förändra och det finns skäl att utgå från att barnet far illa med den föräldern som vårdnadshavare.
- Det har betydelse när i tiden våldet eller kränkningarna ägt rum. Om övergreppen ligger längre tillbaka i tiden och förhållandet mellan barnet och föräldern fungerar väl nu kan risken för att barnet far illa vara mindre. Om övergreppen nyligen ägt rum och förhållandet mellan barnet och föräldern är osäkert kan risken vara större.

- Om den våldsutövande föräldern genomgått behandling för att undvika upprepning är även detta en omständighet som skall tas i beaktande.
- En polisanmälan om våld som inte lett till fällande dom kan inte tolkas som att det är klarlagt att barnet inte löper risk att fara illa. Socialnämnden har ett eget ansvar i sin bedömning.

12:4 Vuxenutredningar

- Hur ser våldets karaktär och omfattning ut? Om det som i beskrivningen ovan handlar om övergrepp som har skett systematiskt under en längre tid, varit allvarliga eller riktats mot flera personer. Om det framgår att övergreppen är ett utslag av våldsutövarens behov av att utöva makt och kontroll, då kan beteendet vara svårt att förändra och riskerna för att brottsoffret utsätts för fortsatt våld är stora om hen lever kvar i relationen. När brottsoffret lämnar våldsutövaren är behovet av skydd vara stort.
- Hur ser brottsoffrets nätverk ut? Är relationerna ”avskurna” kan det vara viktigt att ge stöd för att återupprätta nätverket och i och med det förbättra det sociala skyddet för hen.
- Viktigt att inleda utredning på kvinnan/man där hen enbart utreds för att se vilka behov hen har som kvinna/man och inte förälder. Föräldraskapet beskrivs i barnets utredning.

13 Allmän information om Skyddande av personuppgifter

Se STORKen, Rutin - Skyddade personuppgifter.

Enligt 7 kap. 15 § sekretesslagen är uppgifter inom folkbokföringsverksamheten i regel offentliga.

13:1 Sekretessmarkering Ansökan om sekretessmarkering görs hos Skatteverket. För att få en sekretessmarkering bör intyg finnas från till exempel polismyndigheten eller socialnämnden. Kopior på domar eller beslut om besöksförbud kan tas med till Skatteverket.

13:2 Kvarskrivning (den 1/1 2019 införs ny lag ”skyddad folkbokföring” som ersätter begreppet kvarskrivning) innebär att en gammal adress står kvar i folkbokföringsregistret trots att personen har flyttat till annan, hemlig adress. Ansökan om kvarskrivning görs hos Skatteverket. Kvarskrivning är en större åtgärd än sekretessmarkering eftersom det innebär att personen måste flytta till en ny, hemlig adress. Den nya adressen finns inte i folkbokföringsregistret. I stället står den gamla adress kvar där. Posten går till ett regionalt skattekontor där särskilda handläggare har den nya adressen. Kvarskrivning gäller högst tre år i taget. Ansökan om kvarskrivning görs hos Skatteverket. För att få kvarskrivning bör intyg finnas från till exempel polismyndigheten eller socialnämnden. Kopior på domar eller beslut om besöksförbud kan tas med till Skatteverket.

13:3 Fingerade personuppgifter Om personen är utsatt för särskilt allvarlig brottslighet och hotas till liv, hälsa eller frihet kan personen få fingerade personuppgifter. Det innebär nya identitetsuppgifter, till exempel ett nytt namn och nytt personnummer. Vid fingerade personuppgifter tas den gamla identiteten bort ur folkbokföringsregistret, även personnummer. Det innebär även att personen måste flytta till en ny, hemlig ort. Det är komplicerat att leva med fingerad identitet. Det innebär ett helt nytt liv, vilket kan påverka en persons livskvalitet. Skyddet används enbart i undantagsfall, som en sista utväg efter att andra mindre omfattande åtgärder prövats.

Ansökan om fingerade personuppgifter görs hos Rikskriminalpolisen. Rikspolisstyrelsen fattar sedan beslut om du ska få fingerade personuppgifter.

14 Kontaktpersoner och viktiga telefonnummer

- **Kvinnojouren** ————— **063 13 25 00**
- **Mansjouren Västerbotten** ————— **070 257 43 13**
- **Gratis nummer för våldsutsatta män och kvinnor** ————— **0200 120 145**
—————
- **Polismyndighetens specialrotel**
våld i nära relationer/barn 0-15 år ————— **114 14** —————
- **Brottsofferjouren** ————— **063 51 24 0** —
- **Centrum mot våld i nära relationer** ————— **0200 12 01 45** (kostnadsfritt)
centrummotvald@ostersund.se

Nationellt

- **Kvinnofridslinjen** ————— **020 50 50 50**
www.kvinnofridslinjen.se
- **BRIS Barn** ————— **116 111**
bris.se
- **BRIS Vuxentelefon om barn** ————— **077 150 50 50**
Barnperspektivet.se
- **Terrafem** ————— **020 52 10 10**
Stödlinje med 53 olika språk
- **Länsstyrelsen Östergötlands nationella kompetensteam** ————— **010 223 57 60**
(Hedersproblematik) —————
- **Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK)** ————— **018 611 27 93**
www.nek.uu.se
- —————

- **RFSL brottsofferjouren** ————— **020 34 13 16**
www.rfsl.se/brottsoffer

Kvinnofridslinjen

Drivs av nationellt centrum för kunskap om mäns våld mot kvinnor och är en nationell stödtelefon för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våldsutsatta. Samtalen rings gratis och registreras inte på telefonräkningen. De som tar emot samtalen lyssnar, ger professionellt stöd och upplyser var man kan få hjälp.

BRIS – barnens rätt i samhället

En ideell organisation, partipolitiskt och religiöst obunden. BRIS bistår barn som far illa. FN:s konvention om barns rättigheter är ett viktigt riktmärke i arbetet. BRIS verkar som en länk mellan

BRIS barn, vuxna och samhälle. Kärnan i BRIS verksamhet är Barnens hjälptelefon, BRIS mejlen och BRIS chatten dit barn och unga upp till 18 år anonymt och kostnadsfritt kan vända sig när de behöver stöd från en vuxen.